

**КАНФЛІКТ
БАЦЬКОУ і ДЗЯЦЕЙ**

НА КАГО
СТАВІЦЬ
АПАЗІЦЫЯ

СТАР. 5

**ТУТ
І ЦЯПЕР**

СТАР. 6

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

**ЖЫЦЦЁ
Ў КРЫЗІС**
ЯКАЯ
БУДУЧЫНЯ
Ў ЛАТЫШОЙ

25.03-31.03.2009 г.

ЗАГНАНЫХ І ПЭШНІКАЎ “ПРЫСТРЭЛЬВАЮЦЬ”. ЦІ НЕ ТАК?

Кошты на рынках пасля павышэння падаткаў для індывідуальных прадпрымальнікаў могуць вырасці ўжо з красавіка на 20-25 працэнтаў.

ДАВЯЛІ ДА МІТЫНГУ

Учора ў Рэчыцы адбыўся мітынг каля 800 іпэшнікаў, якія гандлююць пераважна на мясцовых рынках “Цэнтральны” і “Славянскі”. У ім прынялі ўдзел інспекторы падатковай інспекцыі, дэпутат Гомельскага абласнога Савета, а таксама прадстаўнікі райвыканкама.

Памітынгаваць рэчыцкім гандлярам была з-за чаго. Гомельскі абласны Савет народных дэпутатаў зацвердзіў павышэнне адзінага падатку для індывідуальных прадпрымальнікаў ад 5 да 25 еўра. Калі ўспомніць презідэнцкі ўказ № 703, то на самай справе гэтае павышэнне складае ад 20 да 100 еўра. Падатковая стаўка на тавары замежнай вытворчасці памнажаецца на 2. Акрамя таго, калі тавар не мае поўнага пакета мытных і ліцэнзійных дакументаў, то падатковая стаўка павялічваецца яшчэ ў 2 разы.

Для параўнання: у Мінскай абласці аналагічныя стаўкі плачунаца падніць ад 1 да 5 еўра, што таксама трэба памножыць у цэлым на 4, бо асноўная маса тавараў, якімі гандлююць іпэшнікі, неайчыннай вытворчасці, і часта сабраць на іх увесь пакет неабходных дакументаў уяўляеца цалкам нерэальна.

У Віцебскай і Магілёўскай абласцях гэтыя павышэнні адзінага падатку складаюць ад 10 да 15 еўра.

А ДЭПУТАТЫ НЕ Ў КУРСЕ

Рэчыцкія дробныя прадпрымальнікі і паспрабавалі дабіцца ў свайго дэпутата

У хуткім часе пра іпэшнікаў можна будзе забыць?

хоць нейкага тлумачэння такога рознага падыходу да іпэшнікаў у розных абласцях краіны.

Як сказаў “Тут і цяпер” кіраўнік гомельскай філіі руху

“За свабоднае развіццё прадпрымальніцтва” **Алег Ша-бетнік**, “выразнага адказу мы так і не атрымалі”: “Дэпутат увогуле не ведаў, аб чым ідзе гаворка. Ён вельмі здзівіўся

агучаным намі лічбам, на гэтым наша размова фактычна скончылася”.

Астатнім прадстаўнікам мясцовай “вертыкалі” 800 мітынгуючых далі 4 дні на раздум і заявілі, што з 1 красавіка не будуць плаціць новыя падатковыя павышэнні. Адзін пенсіянер-гандляр крычаў у роспачы, што ён і так з Новага года часта з пенсіі плаціў падаткі за права гандляваць. Мы расшукалі гэтага пенсіянера. Ім аказаўся 72-гадовы Міхаіл Іванавіч, былы ваенны, які прадае жаночы абутик: “Шмат маіх знаёмых гандляроў-пенсіянераўышлі з “бізнесу” ўжо з Новага года. Я вось трymаўся да апошняга, але, пэўна, прыйдзеца і мне прыкрываць сваю “крамку”.

**КУДЫ ТАМ ДА УКРАІНЫ
З РАСІЯЙ**

Самае цікавае, што тычица дробнага і сярэдняга прадпрымальніцтва, то Гомельская вобласць з усіх нашых абласцей краіны знаходзіцца ў самым нявыгадным становішчы. Яна мяжуе з Расіяй і Украінай, дзе кошты на тавары ніжэйшыя, а ўмовы для працы індывідуальных прадпрымальнікаў непараўнальная лепшыя.

Так, напрыклад, ва
ўкраінскім Чарнігаве іпэшнік штомесячна плаціць стаўку адзінага падатку ў 7 еўра (!!!), а ў расійскім Бран-ску — 18 еўра (!!).

Заканчэнне на стар. 3

ШТО ДЛЯ ВАС ЗНАЧЫЦЬ 25 САКАВІКА?

25 сакавіка 1918 г. «пасля доўгіх і бурных спрэчак» на пленарным пасяджэнні Рады Беларускай Народнай Рэспублікі (БНР) большасцю, якую складалі ў асноўным сябры Беларускай Сацыялістычнай Грамады, была прынята дэкларацыя («Трэцяя Статутная грамата») аб «Незалежнай і Вольнай Дзяржаве».

ЗМІЦЕР ВАЙЦЮШКЕВІЧ, СПЯВАК І КАМПАЗІТАР:
“ГЭТА ДЗЕНЬ, КАЛІ СТВАРЫЛАСЯ КРАІНА”.

— Я ў гэты дзень, па-першае, абавязкова пайду на плошчу. Я ўвесь час хаджу, бо гэта дзень, калі стварылася моя краіна. Для мене гэта як сцяг, як герб, як беларуская мова.

ВАСІЛЬ ГАРАВЫ, ПРАДПРЫМАЛЬНІК:
“АД КОЛЬКАСЦІ МІЛІЦЫЯНТАЎ СВЯТОЧНЫ
НАСТРОЙ НЕ ПАМЕНЕЕ”.

— Для мене гэта галоўнае беларускае свята ад пачатку 90-х гадоў, калі ўсе, хто хацеў і хто мог, даведаліся пра папярэдніка Савецкай Беларусі — БНР. І на мой святочны настрой у гэты дзень абсалютна не ўплывае ні малая колькасць людзей на плошчы, ні вялікая колькасць міліцыянтаў на душу насельніцтва. Галоўнае, што пакуль гэтае свята тут ёсць каму адзначаць, наша песенька не спетая. Нармальная людзі яшчэ не ўсе з'ехалі.

АЛЯКСАНДР СТАРЫКЕВІЧ, ЖУРНАЛІСТ:
“ГЭТА СВЕДЧАННЕ ТАГО, ШТО НАШЫ
СПРАВЫ НЯМАРНЫЯ”.

— 25 сакавіка — светлы дзень, які, паміж усяго іншага, сведчыць пра тое, што нашы намаганні нямарныя. Нават калі не даюць плёну адразу. Калі б не было БНР, не было б і БССР. Калі б не было БССР, то не з'явілася б у 1991 годзе Рэспубліка Беларусь. І таму гэта натхняе ў тыя перыяды, калі здаецца, што ўсё тое, што робіцца, дарэмна. У гэты дзень я разлічваю спачатку добра папрацаваць. Пасля, натуральна, пайду на акцыю. І спадзяюся скончыць вечар келікам добрага віна.

ПАВАЛ СЕВЯРЫНЕЦ, ПАЛІТЫК, БХД:
“ГЭТА ГАЛОЎНАЕ БЕЛАРУСКАЕ СВЯТА”.

— 25 сакавіка — гэта дзень Волі. Беларускае нацыянальнае свята. Адзначаць яго буду, як і ў папярэднія гады, на плошчы. А 18-й гадзіне прыйду да Акадэміі навук.

МАРЫЯ ПАЙЛОЎСКАЯ, СТУДЭНТКА:
“ГЭТА САПРАЎДНЫ ДЗЕНЬ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ”.

— Для мене і маіх сябров гэтае свята яшчэ са школы стала святам сапраўднай беларускай незалежнасці. І мне незразумела, чаму ў 90-я мае суайчыннікі аказаліся такімі дурнямі. Я з сябрамі пайду на Акадэмію, але не на Бангалор. Жадання ісці на

дубінкі таксама няма, бо гэта — свята. Таму пойдзем у якое кафэ ды весела адзначым. Чаго і ўсім раю.

АЛЕГ ТРУСАЎ, СТАРШЫНЯ ТБМ:
“ГЭТА ПАЧАТАК АДРАДЖЭННЯ НАШАЙ НАЦЫІ”.

— Гэта пачатак беларускай дзяржаўнасці. Пачатак адраджэння беларускай нацыі ў ХХ стагоддзі. Даведаўся я пра гэтае свята дзякуючы Абецэдарскому, майму лепшаму настаўніку, калі ён ганьбіў беларускіх “белбурнацаў”. Вось, маўляў, сабраліся белбурнацы і 25-га па загадзе кайзера нешта там абвяцілі. Так што я пра гэты дзень ведаў яшчэ студэнтам. Лаўрэнцій Сямёновіч Абецэдарскі хоць і лаяў нацыяналістай, але і троху расказваў пра іх. Астатнія наогул маўчалі. Нічога не казалі: ні добра, ні кепскага. Адзначаць буду, як заўсёды. Буду пропагандаваць беларускую прэсу, газеты раздаваць, ахвяраванні прымашь на дзейнасць ТБМ.

ЯЗЭП ЯНУШКЕВІЧ, ЛІТАРАТУРАЗНАУЦА:
“ГЭТА СЯМЕЙНАЕ СВЯТА”.

— Для мене гэта заўсёды свята сямейнае, нават рэлігінае. Коліс мы пра ѯдэалы 1918 года не такія былі абазнаныя. Але касцёлы былі адчынены. І мы, прынамсі, заўсёды імкнуліся туды на ведацца. А калі ўзгадаць, як гэта цягнецца апошнія пятнаццаць гадоў, можна аддаць даніну павагі і ў грамадзянскім шэсці, якое ў нашай краіне заўсёды пад пытаннем.

АНДРЭЙ ХАДАНОВІЧ, ПАЭТ:
“САМАЕ СВЕТЛАЕ І ПРЫГОЖАЕ СВЯТА”.

— Для мене гэта адно з самых светлых і прыгожых беларускіх свята. Таму што пры ўсёй кароткасці і эфемернасці БНР з гэтага моманту з'явіўся правобраз беларусі як дзяржавы. І незалежнасць, якая напаткала нас у 90-я, відаць, і ёсць спраўдженая мары тых людзей, заснавальнікаў Беларускай Народнай Рэспублікі. Гэтае свята для мене ў значна большай ступені ўласцівое волю, незалежнасць, чым афіцыйны Дзень незалежнасці. Што я буду рабіць? Напачатку адзначаю ўдарнай працай ва универсітэце на сваім філфаку. А далей пагляджу, наколькі ачомаюся ад хваробы на прадмет выйсці на вуліцу ў вядомы час у вядомае месца. Але гэта будзе залежаць ад стану здароўя. Увечары ў любым разе ў коле родных і блізкіх кульну чарку за нашу незалежнасць.

Шчырыя беларусы ўспрымаюць Дзень Волі як галоўнае свята краіны

ЗАГНАНЫХ ІПЭШНІКАЎ “ПРЫСТРЭЛЬВАЮЦЬ”...

Заканчэнне.

Пачатак на стар. 1

Для параўнання: уладальнік сярэдняга гандлёвага павільёнчыка дзе-не будзь у Барысаве павінен заплаціць у месяц адзіны падатак каля 2 мільёнаў рублёў (адно цяперашнія павышэнне падаткаў складае каля 200 ёура).

Што называецца, адчуйце розніцу!

Канечнече, павышэнні падатку для іпэшнікаў нават у Гомельскай вобласці маюць дыферэнцыраваныя харктыры. Напрыклад, гэты падатак для гандляроў будаўнічымі матэрыяламі павялічваецца на 64%, бытавой хіміі, абутку – на 50%, а для гандляроў прамысловымі таварамі і прадуктамі харчавання – на 20%.

Але, як сцвярджае Шабетнік, пасля Новага года пакупніцкая здольнасць насельніцтва і так моцна знізілася. Шмат якіх мясцовыя знакавыя прадпрыемствы стаіць ці іх дзейнасць часткова прыпынена, а цяпер ужо не рэдкасць, калі рабочыя пераходзяць на няпоўны працоўны дзень і атрымліваюць у сувязі з гэтым дзве траціны свайго заробку.

Далей, па меркаванні Алега Шабетніка, для індывідуальных прадпрыемнікаў Гомельшчыны могуць наступіць увогуле чорныя часы: “Маленъкія рынкі, цалкам верагодна, у хуткім часе закрыюцца. Гандляры дзічаяцым абуткам, бытавой хіміяй згор-

Віктар Гарбачаў без вялікага аптымізму глядзіць у будучыню дробнага бізнесу

нуць сваю дзейнасць. Ды і іншых дробных прадпрыемнікаў чакае, пэўна, не лепшая доля. Усё гэта самым непасрэдным чынам адаб'еца на шараговых спажыўцах, якім прыйдзеца цяпер набываць шмат таварных пазіций у крамах, дзе кошты вышэйшыя”.

ДРОБНЫ БІЗНЕС СЫХОДЗІЦЬ У ЦЕНЬ

Ёсць і іншыя вельмі негатyўныя наступствы чарговага жадання ўлад папоўніць за кошт іпэшнікаў дзіравы бюджет. Як паведаміў нашаму выданню кіраунік рэспубліканскага руху “За свободнае развіццё прадпрыемніцтва” **Віктар Гарбачаў**, дробны і сярэдні бізнес накіроўваюцца ў цену: “Сітуацыя пачынае нагадваць 90-я гады мінулага стагоддзя, калі людзям проста не было з чаго плаціць падаткі. І цяпер шмат хто з індывідуальных прадпрыемнікаў ідзе са сваім

таварамі ў дзіцячыя садкі, школы, проста па сваіх суседзях і знаёмых — непасрэдна да пакупніка, мінуючи існуючыя драконаўскія стаўкі адзінага падатку, які, між іншым, падаецца ўладамі як манна нябесная”.

Дарэчы, па нашых падліках, ужо каля 10 адсоткаў усіх іпэшнікаў згарнулі свою дзейнасць. Колькі такіх будзе яшчэ, ніхто не ведае. Але маюцца на ўвазе дзесяткі тысяч людзей, ужо не гаворачы пра членуі ўх сем'яў, якія аўтаматычна застаюцца без кавалка хлеба.

Па меркаванні Гарбачава, адаб'ецае незразумелае павышэнне адзінага падатку і на коштак на прамысловыя тавары, якія з красавіка павінны павысіцца дзесяці на 20-25 працэнтаў.

На ўсякі выпадак нагадаем, што з Новага года гэтыя кошты і так выраслі ў сярэднім на 30%, а пакупніцкая здольнасць беларусаў знізілася за гэты час на 70%. Паўстае пытанне, хто ў такой сітуацыі выйграе?

Дзяржава, якая быццам бы збірае больш падаткаў? Адназначна не, бо колькасць саміх дробных і сярэдніх гандляроў няўхільна скарачаецца, як скарачаецца і колькасць прадукцыі, што імі рэалізуецца. А значыць, памяншаецца і аб'ём падаткаў названай катэгорыі насельніцтва.

Пакупнікі? Таксама не. Бо яны вымушаны купляць па больш высокіх коштак тавары на рынках альбо ісці

набываць неабходныя рэчы па такіх жа коштак у крамы.

Самі гандляры? Цалкам рытарычнае пытанне...

ПА АДНЫМ НЕ ПРАЖЫЦЬ

Засталося “незакрытым” у гэтым матэрыяле толькі адзінае пытанне: чаму ўсё ж такі вырашылі так кардынальна павысіць падатковую нагрузкі для індывідуальных прадпрыемнікаў менавіта ў Гомельскай вобласці і амаль не закранулі, напрыклад, вобласць Мінскую?

Як лічыць Віктар Гарбачаў, такім чынам хочуць разбіць прадпрыемніцтво салідарнасць: “Прадпрыемнікам з іншых абласцей намікаюць: не лезьце ў палітыку і абарону прадпрыемнікаў Гомельшчыны, і вы будзеце ў больш спрыяльных умовах. Але эта нядоўга. Калі не будзем праўяўляць салідарнасць з усімі сваімі калегамі, то дабяруцца і да Магілёўшчыны, і да Віцебшчыны, і да іншых абласцей”.

А сакрэт найменшага павышэння падатковай нагрузкі для індывідуальных прадпрыемнікаў Мінскай вобласці раскрываеца, на мой погляд, вельмі проста. Тут найбольш моцны прадпрыемніцкі рух, які заўсёды стараўся пайнаўтарнаса адстойваць інтарэсы сваіх прадстаўнікоў.

Гэта непразрысты намёк для прадпрыемнікаў з астатніх абласцей. Моўчкі, ціхай сапай цяперашні няпросты час перажыць немагчыма.

ВІКТАР АЛЯШКЕВІЧ.

«АБУЦЬ» АДМІНІСТРАЦЫЮ СВАЙГО ПРАДПРИЕМСТВА

Кампенсацыю ў памеры 157 500 рублёў за навыдадзены апошнімі трывалісткамі гадамі спецаютак атрымае ад полацкага прадпрыемства КУП ЖКГ Уладзімір Губскі, паведамляе [regionby.org](#).

Па 52 500 рублёў за пару чаравікаў на год, як прадугледжана нормамі аховы працы. Такое раашэнне прыняла камісія па працоўных спрэчках прадпрыемства (КПС), куды спадар Губскі звярнуўся. Яго прадстаўніком на пасяджэнні камісіі выступіў намеснік старшыні Свабоднага прафсаюза, юрист СПБ Мікола Шарах. Ён расказаў:

– На гэтым прадпрыемстве працуе толькі два сябры СПБ, таму КПС створана на наймалынікам і афіцыйным прафсаюзам. Згодна з законам незалежна ад членства ў прафсаюзе работнік мае права звярнуцца ў камісію. Здзіўіце склад – ніводнага рабочага: спрэс прадстаўнікі адміністрацыі. Але ў іх не было законнай падставы адхіліць заяўленыя патрабаванні работніка, таму раашэнне прынялі на нашу карысць. На прадпрыемстве вялікая частка работнікаў не забяспечана спецовопраткай і абуткам, але яны не ведаюць сваіх правоў або баяцца іх адстойваць.

Старшыня прафсаюза афіцыйнага прафсаюза КУП ЖКГ Таццяна Шапавалава адзначыла:

– Гэта будзе прыкладам для іншых.

Сябра КПС, намеснік дырэктара па ідэалогіі Сяргей Капітан:

– Я не ведаю, дзе прадпрыемства будзе браць сродкі, каб задаволіць усе іскі, якія могуць з'явіцца пасля гэтага раашэння.

Полацкая міжраённая інспекцыя па ахове працы, у якую сябры СПБ раней скардзіліся на парушэнні дырэктарам Уладзімірам Шэдзькам працоўнага заканадаўства, адказала адпіскай.

АЛЯКСЕЙ ІВАНОЎ.

У ГОРАДЗЕ СОЧЫ ЦЁМНЫЯ НОЧЫ

“Мы набралі патрэбнью частату сустрэч”, — канстатаўаў Дзмітрый Мядзведзеў падчас гутаркі з Аляксандрам Лукашэнкам у мінулы чацвер. Хто мог уяўіць, што да канца тыдня яны сустрэнуцца яшчэ, прынамсі, два разы?!

Адносіны паміж Лукашэнкам і Крамлём можна ахарактарызаўваць як супярэчлівія, бо часам інтэрэсы фармальных хайрускіх абсалютна супрацьлеглыя. Кіраўнік Беларусі шмат гадоў “доіць” Расію, атрымліваючы танные энергансасытвы ды іншыя прэферэнцыі, і лічыць таёе становішча цалкам нормальным. Расія ж, у сваю чаргу, жадала б атрымаць за гэта не толькі прызнанні ў вечнай любові ды абяцанні легчы падтанкі, калі раптам тая пойдць віз Беларусь на Москву.

З цягам часу адносіны Крамля да Лукашэнкі рабіліся ўсё больш халоднымі. Кіраўнік Беларусі паспрабаваў па старой завядзенцы шантажыраваць “сяброў” сыходам на Захад, але тая не паверылі.

Тады Лукашэнку давялося насамрэч наладжваць стасункі з Еўрасаюзам. Спачатку Москва назірала за гэтым працсам, пасміхаючыся. Але ў жніўні мінулага года яе на-

“Мы дашукаемся праўда і давядзём яе да ўлады” — такое меркаванне магілёўскай дэмакратычнай грамадскасці сталася вынікам трох мерапрыемстваў, прысвечаных у гэтыя сакавіцкія дні 91-й гадавіне з дня абвяшчэння БНР.

Спрэчка з уладай тычыцца таго, што тая ўпартка адмаўляе дэмакратычнай грамадскасці і гісторыкам у прызнанні самога факта правядзення ў ліпені 1918 года ў Магілёве знакамітай канферэнцыі ў падтрымку паўстання Беларускай Народнай Рэспублікі. Тады дэлегаты і прадстаўнікі тагачасных палітычных партый і грамадскіх арганізацый Магілёўшчыны практична аднадушна прынялі Рэзолюцыю ў падтрымку абвяшчэння БНР і прызнання яе ўрада законнай уладай. Ад леташніх угодак БНР маладыя актыўісты абласнога цэнтра з розных дэмакратычных арганізацый (найперш ад “Маладой Беларусі”) збіраюць подпісы грамадзян

Дзмітрый Мядзведзеў і Аляксандар Лукашэнка сталі сустракацца часта, але што нясе нам гэтая частата?

строй раптойна змяніўся.

Калі Расія пачынала вайсковую аперацыю супраць Грузіі, то разлічвала, што хайрускі, які заўсёды падтрымлівае яе зневешнепалітычныя ініцыятывы, не скібіць і гэтым разам. Але нечакана Лукашэнка вырашыў адмаячыца. Беларускія ўлады абмежаваліся вельмі асцярожнай заяўвай Міністэрства замежных спраў пра “мир во всем мире”.

Пачакаўшы пару тыдняў, Мядзведзеў з Пуціным выклікалі Лукашэнку на размову. Тут ужо адкруціца не выпадала, і кіраўнік Беларусі пачаў празмерна нахвальваць дзеянні Расіі на Каўказе: маўляў, вырашылі пытанне “прыгожа”.

Аднак, калі надышоў час прызначаны незалежнасці Паўднёвой Асці і Абхазіі, выспектлілася, што Расія ў гэтай

справе кампанію склала толькі адна краіна. І ёю была не Беларусь, а далекая Нікарагуа. Лукашэнка ж узгадваў пра тое, як ратаваў Абхазію на пачатку дзеяўносты гадоў мінулага стагодзьдзя, спасылаўся на неабходнасць разобрацца ды прыніць уважанасць і нарашце пераклаў адказнасць на Палату прадстаўнікоў новага склікання — як яна вырашыць, так і будзе. А паколькі на першое пасяджэнне дэпутаты збіраюцца толькі ў красавіку, то вырашэнне справы адтэрміноўвалася на некалькі месяцаў.

Паралельна флірт з Захадам дайшоў да пікантнай стадыі, калі Беларусі пачалі адкрыта прапаноўваць узаконіць адносіны. Пакуль толькі ў межах праграмы “Усходнє партнёрства”, аднак на даляглідзе замаячылі перспектывы, якія

Крэмль не радавалі. Нягледзячы на ўсе дыпламатычныя эківокі, Расія дагэтуль лічыць Беларусь як мінімум сваёй “сферай уплыву”. І шашні з Еўропай Москва ўспрыняла раўніва.

Таму на мінулым тыдні Мядзведзеў чарговы раз выклікаў Лукашэнку ў Москву “на дыван”. А потым і ў Сочы. Там да презідэнта далучыўся Пуцін, і яны ўжо «сообразжали на трохі».

Відавочна, што тактыка бізуна і перніка пэўны плён Москве дала. Увечары ў панядзелак Лукашэнка мусіў сустрэцца з кіраўніком Абхазіі Сяргеем Багапшам. Паводле афіцыйных паведамленняў, гутарка ішла пра гандлёвые ды культурныя сувязі, аднак відавочна, што пытанне аб прызнанні нашай краінай незалежнасці Абхазіі і Паўднёвой Асці таксама закраналася.

Ці пойдзе справа далей за прыязныя размовы? Хутчэй за ўсё, так. Пацягнуўшы час, колькі магчыма, і атрымаўшы ад Москвы максімум, Лукашэнка абвесціць пра ўсталяванне дыпламатычных стасункоў з Абхазіяй і Паўднёвой Асціяй.

Цалкам магчыма, што кіраўнікі Расіі і Беларусі дасягнулі і яшчэ нейкіх дамоўленасцей. Але пакуль на гэты контыя не толькі афіцыйных звестак, але і ананімных “зліваў”. У горадзе Сочы цёмныя ночы...

ВАЛЯНЦІН СЫЧ.

“ЗАБЫТАЯ” КАНФЕРЭНЦЫЯ

за ўсталяванне на будынку цяперашняга краязнаўчага музея (дзе адбылася ліпеньская канферэнцыя 1918 года) адпаведнай мемарыяльнай дошкі. Са спасылкай на адміністрацыю музея актыўісты атрымалі ад гарвыканкама адмову. Яе падстава ўтым, што “у фондах музея не знайдзены дакументы, якія б пацвярджалі факт праўядзення ў 1918 годзе ў гэтым будынку падобнай канферэнцыі”.

Аднак адмова не спыніла далейшага збору подпісаў (тым больш што адначасова з гэтым працай ідзе інфармаванне грамадзян аб Дні волі і аб кароткай, але яскравай гісторыі БНР). Непрызнанне ўладай выбітнага эпізоду ў гісторыі горада на той падставе, што ў архівах няма папяровых матэрыялаў канферэнцыі (ці шукала яна іх?) ацэньваецца дэмак-

ратамі і навукоўцамі непераканаўчым. Сведчанні аб канферэнцыі раскіданы па многіх краініцах, дзе адлюстраваны ўспаміны ўдзельнікаў тагачасных падзеяў. Яе апісанне змяшчае таксама ў многіх гістарычных публікацыях, у тым ліку ў нядайна выдадзеных групай прызнаных магілёўскіх гісторыкаў кнігах “Скрыжаванні магілёўскай гісторыі” і “Гісторыя магілёўскай Ратушы”. Цікава, што сярод аўтараў уступных артыкулаў да кніг фігуруе старшыня Магілёўскага гарвыканкама спадар Віктар Шорыкаў. А кнігі гэтыя расцэнываюцца гарадской уладай як узор падарункаў-сувенірнай прадукцыі, якая ўручается найбольш выбітным і афіцыйным гасцям горада з блізкага і далёкага замежжа.

ВІКТАР ВОЙТАЎ

Былая депутатка Палацкіх прадстаўнікоў Вольга Абрамава ў сваім інтэрнэт-дзённіку напісала пра раскол беларускай апазіцыі. Маўляў, "члены партыі з 1905 года" не жадаюць цярпець новых альбо маладых канкурэнтаў. Ці сапрауды проблема бацькоў і дзяцей у беларускай апазіцыі стаіць так востра?

"З КАЛЯКІНЫМ НАМ НЕ ПА ДАРОЗЕ..."

Былы палітнаволены, экспактывіст кампаніі па назіранні за выбарамі "Партнёства" **Цімафей Дранчук** не лічыць невырашальнай проблему паразумення сталых і маладых апазіцыянероў. На яго думку, проблема бацькоў і дзяцей існуе ў любой сферы жыцця.

"Дарослыя палітыкі, з якімі я меў гонар працаўца, прынеслі ў мае палітычныя перспективы пераважнае становічае, — гаворыць Дранчук. — Напрыклад, толькі пазитыўныя слова я могу сказаць пра Анатоля Лябедзьку, Зміцера Бандарэнку, Андрэя Санікава. Нават нягледзячы на тое, што мы цяпер разам не працуем. I пра нейкія гадасці, якія б дарослыя палітыкі рабілі маладзі, мне, прынамсі, невядома".

А вось для камуніста **Сяргея Калякіна** ў Цімафея Дранчука кампліментаў не знайшлося.

АПАЗІЦЫЯ: КАНФЛІКТ БАЦЬКОЎ І ДЗЯЦЕЙ

"Асабіста мне з Сяргеем Калякіным не па дарозе, — гаворыць Цімафей. — Ён камуніст, а я як малады дэмакрат камуністаў проста не ўспрымаю і лічу, што ў нашым палітычным жыцці месца ім няма. Але гэта, хутчай, выключэнне".

Да ўсіх астатніх дарослых палітыкаў Дранчук ставіцца як да сваіх настаўнікаў.

"Яны маюць моцны досвед, і, на мой погляд, тыя не шматлікія перавагі, што ёсць у сённяшнім палітычным жыцці, дасягнуты менавіта дзякуючы маім старэйшим калегам", — кажа Дранчук.

"НА БЕЛАРУСІ ЁСЦЬ ТРЫ ПАЛІТЫКІ — МІЛІНКЕВІЧ, ЛУКАШЭНКА І ПАЗЬНЯК"

Сустаршыя аргкамітэта пастварэнні партыі "Беларуская хрысціянская дэмакратыя" **Павел Севярынец** мяркуе, што неабходнасць змены пакаленняў у беларускай апазіцыі наспела даўным-даўно.

"I не толькі з-за ўзросту, але і з-за светапоглядных установак, — тлумачыць

Павел Севярынец (на фота злева) лічыць Аляксандра Мілінкевіча палітыкам нацыянальнага маштабу

Павел Севярынец. — У пакалення, якое кіравала апазіцыяй апошнія гады (Лябедзька, Івашкевіч, Вячорка), ёсць вельмі простая ўстаноўка: усё, што робіцца гэтай уладай — кепска, а калі мы прыйдзем, то зробім лепши. Устаноўкі, што былі ў пакалення **Зянона Пазьняка**, і ўстаноўкі сённяшняга пакалення "Маладога фронту", БХД, на

моі погляд, больш глыбокія, бо зыходзяць з інтарэсаў краіны і маральных каштоўнасцяў, якія ляжаць у аснове нацыянальнай ідэі. Мы можам падтрымліваць, напрыклад, меры гэтай улады па правядзенні дзён цвярозасці. Разам з тым мы можам быць нашмат больш жорсткімі па многіх іншых пытаннях, па якіх апазіцыя проста маўчиць. Гэта пытанні развалу сям'і, уціску хрысціян у Беларусі. Мне здаецца, лінія так званага расколу менавіта ў гэтym".

На асабістую думку Севярынца, у Беларусі палітыкаў, за якім пойдзе маладзь, можна па пальцах пералічыць.

"Ёсць, напрыклад, Аляксандр Мілінкевіч, які нашым пакаленнем успрымаецца, напэўна, як лідэр № 1 на нацыянальным флангу дэмакратычнага руху, — кажа Севярынец. — I маладзь можа пайсці за ім, калі ягоная пазіцыя па шэрагу пытанняў будзе больш цвёрдай. Апроч Мілінкевіча і Зянона Пазьняка постасцей нацыянальнага маштабу ў апазіцыі няма. А наогул у краіне ёсць трывалісткі — **Мілінкевіч, Лукашэнка і Пазьняк**".

ІРЫНА ВІТАЛЕВІЧ,
спецыяльна для svabodaby.net.

ПОГЛЯД "АПАЗІЦЫЙНАГА ЗУБРА" ВІКТАРА ІВАШКЕВІЧА

Намеснік старшыні партыі БНФ Віктар Івашкевіч мае свае папрокі да маладых. На яго думку, некаторыя маладзевыя актыўісты рыхтаваліся, хутчай, да англійскіх, а не да беларускіх парламенцкіх выбараў.

"Я ў БНФ адказваю за арганізацыю масавых акций, — кажа Віктар, — і ў гэтай канкрэтнай працы з боку маладых бачу вельмі мала дапамогі, за выключэннем хіба што асобных прадстаўнікоў "Маладога фронту", "Моладзі БНФ", актыўістаў АГП. Я шчаслівы і рады, калі бачу гэтых людзей, у нас партнёрскія адносіны. Але я ўсё роўна раблю выснову, што пакаленне тых, каму зараз 30 гадоў, хто вырас на семінарах "нда", прызвычайліся так жыць. А сітуацыя мяняецца, і трэба выходзіць не толькі на плошчу. Неабходна нейкія ідэі вынаходзіць, тэксты пісаць. А гэтае маладзь маўчиць. Вось я мяркую нават па падрыхтоўцы акцыі да 25 сакавіка: нашы трываліцігадовыя спецыялісты падпольных круглых сталоў на тэму "Развіццё дэмакратыі на Беларусі. Еўрапейскі выбор" ніяк не фігуруюць у СМІ, яны не пуб-

лічныя палітыкі — вось у чым праблема! Так склалася, што за 14 гадоў панавання Лукашэнкі немагчыма альбо вельмі цяжка было займацца адкрытай палітыкай. Моладзь вырасла на семінарах, і акрамя іх юнакі больш нічога не могуць рабіць.

Увогуле, самая вялікая праблема палягае ў тым, што сёння мала ініцыятыўных людзей, якія бралі б на сябе адказнасць. Праўда, ёсць шмат ініцыятараў у зноходжанні рэсурсаў для правядзення семінараў. Вось там бурляць сапраўдныя жарсці, канкурэнцыя, інтырыгі. А маёй спецыфікі працы гэта не тычыцца. Там, дзе трэба адкрыта працаўца, падымаць сцягі на плошчы, ад гэтых палітыкаў ва ўзросце ад 30 да 40 ніякай дапамогі няма. I таму атрымліваецца, што сцягі падымаюць тэя, чые палітычнае сталенне якраз прайшло са сцягамі на плошчы, і тэя, каму яшчэ няма 30. Гэта, так бы мовіць, аб'яднанне апазіцыйных рамантыкаў. А вось тэя, хто пасярэдзіне, рыхтаваліся і рыхтуюцца, відаць, не да беларускіх, а да англійскіх парламенцкіх выбараў...".

ЛАТВІЯ. ЖЫЦЦЁ Ў КРЫЗІС

На Рыжскім узмор'і задуў веснавы брыз. Сакавіцкае сонейка свеціць больш прыветліва і ласкава, і змрочныя падзеі пачатку года, калі нервовае напружанне ад рэзкага і імклівага эканамічнага спаду пасля некалькіх апошніх гадоў роскіту вылілася на вуліцы Рыгі, падаюцца нечым амаль нерэальным. Масавыя хвалеванні сталі тады рэакцыяй на план урада па стабілізацыі эканомікі, які прадугледжваў скарачэнне выдаткаў усіх дзяржаўных устаноў на 15%, замарожванне заробкаў бюджэтнікам, а таксама павышэнне падаткаў.

Рэакцыя на народнае нездавальненне ўрадам была досьць прадказальная для єўрапейскай краіны: у гэтым месяцы Сейм Латвіі зацвердзіў новы кабінет міністрав, сфарміраваны новым прэм'ерам **Валдзісам Дамбровскісам**. Дэкларуючы свае мэты, новы ўрад указаў на важнасць аднаўлення даверу грамадства да ўлады і прыняцця ўсіх неабходных мер па аздараўленні эканомікі.

АСЯТРА ПРЫЙДЗЕЦЦА ЎРЭЗАЦЬ...

Распрацоўваючы праграму антыкрызісных мер, Дамбровскіс працягвае палітыку скарачэння дзяржаўных выдаткаў. Ён падкрэсліў, што скарачэнне закране амаль усе галіны. На сённяшні дзень дасягнута дамоўленасць аб tym, што зніжэнне будзе дыферэнцыраваным, асабліва ў сферы здароўя і адукацыі.

Тэма зніжэння заробкаў, балючая сама па сабе, у латвійскім грамадстве ўзмацняеца тым, што людзі прывыклі да стабільнага росту заработкаў платы ў апошні час. У 2008 годзе кампанія па адборах персанала *Fontes grupa* і Латвійская канфедэрэцыя працаўцаў правялі даследаванне, згодна з якім памеры заробкаў у краіне ў tym же годзе раслі вельмі імкліва, нягледзячы на рэзкае зніжэнне тэмпай эканамічнага развіцця ў параўнанні з 2007 годам.

У tym же 2008 годзе афіцыйная аплата працы ў прыватным сектары Латвіі была ніжэйшая за аплату дзяржаўным, а сярэдні месячны заробак складаў 480 латаў (685 еўра), што было на 20,7% больш за паказчык 2007 года. Дарэчы, у tym же даследаванні кампаніі *Fontes grupa* прагназіраваўся рост заработкаў платы ў 2009 годзе на 11%. Аднак сусветны эканамічны крызіс унёс свае карэктывы ў гэты прогноз.

Сёння ў краіне адзначаецца зніжэнне заробкаў у сярэднім на 20%. Супрацоўніца рыжскага гатэля **Лайма** пацвердзіла, што паўсюднае скарачэнне заробкаў – ужо рэальнасць. "У нашым гатэлі звольнілі некалькі чалавек, – кажа яна, – а заробкі знізліся прыкладна на 20%, але кірауніцтва абрае, што гэта часовая мера. Маўляю, патрабна некалькі месяціў для нармалізацыі сітуацыі. У цэлым жа я б не сказала, што ўсё так дрэнна".

Старая Рыга ўжо не такая лагодная як раней

БЯЗДОМНЫ, БЯСПАШПАРТНЫ И БЕСПРАЦОЎНЫ

З tym, што часовае зніжэнне заробку на 20% – эта не самае дрэннае, мяркую, цалкам пагодзяцца прынамсі 107 тыс. жыхароў Латвіі — менавіта столкні беспрацоўных было зарэгістравана ў краіне на пачатку сакавіка. Паводле даных Дзяржаўнага агенцтва занятасці, узровень зарэгістраванага беспрацоўя вырас сёлета на 9,7%. А людзей працягваюць звалінць з працы.

Саманта, прадавец у рыхскім зоамагазіне, з беспрацоўем сутыкнулася даволі блізка: на пачатку года звольнілі з працы яе мужа. Цяпер яны вымушаны жыць на невялікі заробак і дапамогу па беспрацоўі. "А ў нас адных камунальных на 100 латаў (142 еўра), – кажа Саманта. – I гэта за двухпакаёвую кватэру з амежаванымі выгодамі (няма гарачай вады)! Можна сказаць, даводзіца выбіраць: альбо харчаванца, альбо камунальныя плаціць. Адно радзе – аципляльны сезон хутка заканчваецца".

ПРАДАЕЦЦА КВАТЕРА. ЧАС ПАБУДОВЫ – XIX СТ.

Сённяшняя эканамічнае сітуацыя, сумненні і няўпэўненасць у будучыні моцна змянілі сітуацыю на латвійскім рынку жылля: адзначаецца імклівы спад цэн на нерухомасць. Аднак, як паказала аптымістычнае SEB banka і парталу City24 (найбуйнейшы ў Латвіі партал па нерухомасці), 40% латвіцаў, якія не маюць свайго жылля, аддаюць перавагу арэндзе жылля, але з

правам выкупу. Прычыны гэтага відавочныя: скарачэнне заробкаў, рост колькасці беспрацоўных не дабаўляюць упэўненасці ў заўтрашнім дне. Многія ж з тых, хто хаеў бы набыць жыллё, не могуць атрымаль крэдыт.

В аўтавых пагаршэння эканамічнай сітуацыі жыллё ў сталіцы патаннела амаль у два разы. Сярэдні кошт адна-двуҳпакаёўкі складае цяпер 564 латаў (850 еўра) за кв. м, трохпакаёвай кватэры і больш — 532 латаў (759 еўра). У тыповых дамах Рыгі цана за метр квадратны не перавышае 700 латаў (1000 еўра). Хочацца раманткі? Калі ласка — кватэра плошчай у 28 кв. м усяго па 1 200 еўра за метр квадратны ў доме XIX стагоддзя!

Затое ў лютым, па выніках апытаўнія, праведзенага кампаніяй Ober Haus, у Латвіі захаваўся рост попыту ў сектары офісных памяшканняў. У пароўненні з апошнім кварталам 2008 года найбольшым попытам карыстаюцца памяшканні плошчай 50–100 і 150–250 кв. м. Праўда, апошніх эканамічных тэндэнцій бяруць сваё: з'яўляецца попыт на памяшканні ў цэнтры Рыгі з вельмі ніzkімі затратамі на абслугоўванне альбо зусім без яго. Арандатары ж вялікіх памяшканняў пачынаюць шукацьмагчымасці памяншэння выдаткаў за кошт платы за аренду.

"ЖЫЦЬ БУДЗЕМ ДРЭННА, АЛЕ НЯДОЎГА..."

Галоўны эканаміст SEB banka **Андрэй Вілкс**, каменціруючы эканамічную сітуацыю ў Латвіі, адзначаў, што спад у латвійскай эканоміцы будзе рэзкім, аднак такім жа імклівым павінен быць і пад'ём, які наступіць за ім. Такая дынамічнасць характэрна для народнай гаспадаркі Латвіі: сітуацыю, падобную на сённяшнюю, краіна перажывала ў 90-х і ў 2003 гадах. На жаль, аптымізм дзяржаўнага дзеяча не падзяляюць, мяркуючы па каментарах на латвійскіх сایтах, многія ягоныя суайчыннікі. Але ёсць і такія, хто пра крызіс у краіне ведае, можна сказаць, па чутках. Адміністратор спартыўнага клуба **Кацярына** запэўніла мяне, што ў яе на працы ўсё ў змен: клуб працуе як і раней, колькасць наведальнікаў не паменшылася, нікога не звольнілі, і заробкі не памяніліся. Хіба што на машыне ездзіць стала даражэй, бо выраслі цэны на бензін.

Веснавое надвор'е зменлівае і няўстойлівае, але новы міністр фінансаў Латвіі **Эйнарс Рэпшэ** ўпэўнены, што латвійская эканоміка сумее пераадолець спад, і ўжо думае пра бюджет з прафіцытам пры спрыяльных умовах. "У рэшце рэшт мы не знаходзімся ў зоне ваенных дзеянняў, голад і крах дзяржаве не пагражаюць".

ЛАРЫСА ШАПАВАЛАВА.

КУПАЛАЎСКІ ПАД УДАРАМ

Толькі новы тэатр можа выратаваць гістарычны будынак ад вынішчэння

27 сакавіка ва ўсім свеце будуць адзначаць Міжнародны дзень тэатра. Аднак у Беларусі асаблівай нагоды для свята няма. Справа ў tym, што найстарэйшая сцэна Беларусі — Нацыянальны акаадэмічны тэатр імя Янкі Купалы — знаходзіцца ў сітуацыі, блізкой да скандала. Унікальному будынку, узрост якога набліжаецца да 120 гадоў, пагражае мажлівасць вынішчэння.

Мінскі гарадскі тэатр быў пабудаваны ў 1890 годзе паводле праекта вядомага тагачаснага архітэктара Карла Казлоўскага на гроши горада і гараджанаў. У часы Расійскай імперыі тут выступалі аматарскія, драматычныя і аперэтачныя калектывы, Першая беларуская трупа пад кірауніцтвам Ігната Буйніцкага і Першае беларускае таварыства драмы і камедыі Фларыяна Ждановіча. З 1920 года тут месціўся Беларускі дзяржаўны тэатр, з якога поўтым утварыўся Нацыянальны акаадэмічны тэатр Янкі Купалы.

Аднак будынак на скрыжаванні цяперашніх вуліц Маркса і Энгельса, а калісьці Падгорнай і Петрапаўлаўскай, унікальны не толькі сваім тэатральным мінульым. 18 снежня 1917 года тут адкрыўся гістарычны Першы усебеларускі з'езд, які падрыхтаваў глебу для абвяшчэння Беларускай Народнай Рэспублікі. Падчас Другой сусветнай вайны і нацыстоўскай акупацыі Беларусі ў тэатры праходзіў Другі ўсебеларускі з'езд, у якім бралі ўдзел многія слынныя дзеячы беларускай культуры.

Будынак адным з нямногіх у горадзе вытрымав дзея вайны без асаблівых пашкоджанняў і ўжо ў савецкія часы атрымаў дабудову да фасада і задняга боку.

Летасць Міністэрства культуры заключыла дамову з інсты-

тутам "Праектрэстаўрацыя" на рэканструкцыю з рэстаўрацыяй будынка тэатра. Канчатковая мэта праекта — мадэрнізацыя ўнутраных памяшканняў і абсталявання, а таксама вяртанне галоўнаму і частковаму фасадам першапачатковага (значыць, дасавецкага) выгляду. Здавалася б, цудоўная ініцыятыва, якую трэба ажыццяўляць, але...

У студзені эскізы праект "Праектрэстаўрацыі" з невялікімі папраўкамі быў ухвалены на пасяджэнні Беларускай рэспубліканскай навукова-метадычнай рады пры Мінкультуры, якую ўзначальвае намеснік міністра Уладзімір Грыдзюшка. Аднак праз месяц згаданая рада зусім нечакана ўхваліла (няхай і з папраўкамі) абсалютна "сырую" прапанову дэкана архітэктурнага факультета БНТУ Армена Сардара, якая прадугледжвае прыбудову да старога будынка тэатра ультрасучаснага шкліяна-металічнага гмаха.

Адмыслоўцы адразу зачынілі, што реалізацыя "студэнцкага" праекта не толькі "задушыць" будынак XIX стагоддзя, але і знішчыць значную частку Цэнтральнага сквера.

Начальнік архітэктурна-рэстаўрацыйнага аддзела "Праектрэстаўрацыі", навуковы кіраўнік рэстаўрацыі Купалаўскага Людміла Іва-

Праект рэканструкцыі Купалаўскага, распрацаваны інстытутам «Праектрэстаўрацыя», вяртае будынку дасавецкі выгляд.

нова кажа, што і будынак тэатра, і сквер занесены ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў, а таму любыя работы на іх тэрыторыі строга абмежаваны законам "Аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны". "Як кіраўнік аб'екта-помніка, які адказвае за ягоную захаванасць, могу сказаць вам, што першым зацвердзіць праект Сардара, Міністэрству культуры прыйдзеца вывесці тэатр з паркам з Дзяржаўнага спіса, — тлумачыць нам Людміла Іванаўна. — Але гэта не ўсё. На сёння наш інстытут выканаў усе патрабаванні і заказчыка, і калектыву тэатра, і Навукова-метадычнай рады. І нам зусім незразумела, чаму пры наяўнасці нашага праекта была ўхвалена пропанова Сардара. Тым больш што яна абсалютна нераспрацаваная. Ніхто не ведае, што будзе ў тых памяшканнях, ніякай дакументації няма".

Дырэктар Купалаўскага тэатра Мікалай Кірыченка наракае на крытычны брак памяшканняў у цяперашнім тэатры і гаворыць пра новыя мажлівасці, што адкрываюцца дзякуючы студэнцкай распрацоўцы. Унікальны статус будынка яго не вельмі цікавіць.

Дэкан архітэктурнага факультета БНТУ Армен Сардар пераконвае, што сучасны тэатр не можа жыць у межах губернскага тэатра XIX стагоддзя, ён вымагае "іншага маштабу і пашырэння". Прыйдзіць час, калі будынак будзе ўжо не тэатр, а іншы архітэктурны помнік. "Усё, што пісалі ў друку — паклён і правакацыя. Не збіремся мы

нічога вынішчаць. Мы ўлічым заувагі рады, і наша прыбудова нічога не "задушыць". Што да парку, то згодна з нашымі распрацоўкамі прыйдзеца спілаваць толькі адно дрэва! — распавёў нам ініцыятар праекта. — Проста трэба разумець, што ёсьць не толькі гістарычны помнік, але і сучасны тэатр, які мусіць развівацца і прыносіць карысць нашай культуры. У вузкіх сценах XIX стагоддзя ён больш існаваць не можа. Наш праект прадугледжвае з'яўленне яшчэ адной, меншай сцэны, а таксама дадатковых памяшканняў для рэвізітаў".

У інстытуце "Праектрэстаўрацыі" згаджаюцца з патрэбай сучаснага тэатра ў новых памяшканнях, але лічачь прыбудову тупіковым рашэннем. "Паколькі прыбудова плануецца бакавая, яна не дазволіць павялічыць ні сцэну, ні залу, — адзначаюць архітэктары. — Усім відавочна, што ўжо даўно саспела неабходнасць у будаўніцтве новага будынка тэатра, але ні ў каго не хапае смеласці папрасіць аб гэтым прэзідэнта. Эта адзінае выйсце з сітуацыі, якое дазволіць, як той казаў, і Бога не гнявіць, і чорту дагадзіць".

Дарэчы, яшчэ ў 1990-м выйшла пастанова Саўміна СССР, якая прадугледжвала будаўніцтва новага тэатра ў цэнтры горада ў перыяд з 1996 па 2000 год, аднак яна так і засталася на паперы.

Сёння Купалаўскі тэатр — адзін з апошніх выспачак, якія захоўваюць дух старадаўнага Мінска. Наўжо сталічныя чыноўнікі знішчачы і яго?

ПАВЕЛ САЙКОУСКІ.

Праект прыбудовы да Купалаўскага тэатра, пропанаваны Архітэктурна-інавацыйным цэнтрам БНТУ.

СКАНДАЛ ЗАМЕСТ МУЗЫКІ

“Еўрабачанне” палітызуецца з кожным днём

Днямі “Комсомольская правда в Белоруссии” заклікала ехаць на 9 траўня ў Маскву, каб падтрымакаць там на конкурссе “Eurovision-2009” беларускага спевака Пятра Ялфімава. Мала хто разлічвае, у тым ліку і ў Беларусі, што спявак завоюе высокое месца на конкурссе. Але галоўная проблема не ў гэтым.

Наколькі ганарова ўдзельнічаць у конкурсе, які з кожным годам усё больш губляе прэстыж? Даўно заўважана — калі шоу страчвае папулярнасць з-за адсутнасці новых талентаў, адкрыцці ў музыцы падміняюцца скандаламі, каб прыцягнуць увагу публікі.

Першы гучны скандал здарыўся яшчэ ў 2007 годзе, калі Верка Сярдзючка (сцэнічны псевданім украінскага артыста Андрэя Данілкі) заняла другое месца на конкурсе з песні ѿ то “Раша, гуд бай”, ѿ то “Лаша тумбай”. Пасля гэтага Андрэю Данілку было забаронена выступаць на расійскай эстрадзе.

Сёлета арганізатары конкурсу “Еўрабачанне” адмовілі грузінскому гурту Stefane 3G у праве выступіць з песні, у якой ёсьць слова па-англійску “We don’t wanna put in” (можна перакласці як “мы не хочам умяшання”), бо ўбачылі ў тэксле палітычны падтекст. Дакладней сказаць, пабаяліся, што гэтыя слова можна ўспрыніць як крытыку Путіна ў сувязі з леташнім вайной Расіі ў Грузіі.

У выніку грузінскія артысты адмовіліся ад удзелу ў фестывалі. Што сама па сабе стварае нядобры прэцэдэнт, калі єўрапейская краіна фактычна пазбаўляеца магчымасці ўдзельнічаць у музычным конкурсе з меркаванняў палітычнай цэнзуры.

Але найбольш скандальную вядомасць набыла сёлета канкурсантка Еўрабачання ад Расіі Анастасія Прыходзька. І

справа не толькі ў тым, што на ўнутрырасійскім адборы яна нечакана абышла вядомую спявачку Валерью. Сумнінуюю славу Прыходзька прынеслі яе расіцкія выказанні падчас перадачы “Фабрыка зорак”, у прыватнасці, на адрес цёманаскурай удзельніцы “Фабрыкі”. На пытаннне, чаму яна прыйшла на праект, якім кіраваў Канстанцін Меладзе, дзяўчына адказала: “Грузіны — белыя, а гэтыя — чорныя, якіх трэба купляць”. А потым яшчэ пахваліла Гітлера за тое, што той змагаўся за арыйскую расу. (Інакш кажучы, “не ўсё толькі кепскае было ў Германіі пры Гітлеры”.)

“Комсомолка”, між іншым, узяла маладую спявачку пад абарону — маўляў, гэта была юсаго толькі эмацыйная разборка ў эфіры са сваёй сяброўкай. Але ў цяніных пррабачэнняў ад Прыходзька ў расійскай прэсе пакуль так і не было. А вось аўдыёзапіс слоў пра “чорных” у інтэрнэце можна пачуць.

Ну, і нарэшце апошні скандал, які наўбыў, можна сказаць, ранг дыпламатычнага. 14 сакавіка ў Швецыі на адборачным туры Еўрабачання па-за конкурсам выступіў камедыйны музычны гурт Grotesco з песні Tingeling goes Russia (“Тынгелін едзе ў Расію”). У гэтай песні ў гратэскавай, парадынай форме прадстаўлены старыя штампы, што тычацца Расіі: мядзведзі, якія танчаць, музыкі ў шапках-вшанках і шараварах, балалайкі, матрошки, кардэбалет з чырвонымі зоркамі на трусах...

Што цікава, на такога роду патрыятычных штампах і цяпер будзеца немалая частка шлягераў у самай Расіі. Але пародыя на расійскую папсуз актыўна не спадабалася ў пасольстве РФ у Стакгольме. Асабліва, відаць, прыйшліся недаспадобы радкі на рускай мове: “До свіднія, Путін!” Як паведаміла руская служба Радыё Свабода, прэс-сакратар пасольства выступіў з рэзкай заявай, у якой заклікаў “русафобію” шведскіх артыстаў “лячыць у пісціхіячнай бальніцы, а не выводзіць на падмосткі канцэртнай залы”. Адзін з арганізатораў тэлеконкурсу

Анастасія Прыходзька і яе сумніўная слава.

выказаў шкадаванне, што расійскія дыпламаты не зразумелі шведскага гумару і... накіраваў у пасольства букет кветак у знак прымірэння.

Шведская прэса і некаторыя палітыкі высмеялі такія дзеянні.

Ну, а песня “Тынгелін...” выйшла на адно з першых месцаў на сайце YouTube ў колькасці паміранняў. Сапраўды, усё гэта было б смешна, калі б не было так сумна.

МАКСІМ ПЕШКА.

**КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ ЧЫТАЦЬ НАШУ ГАЗЕТУ Ў ІНТЕРНЭЦЕ І Ў PDF-ВЕРСII,
ЗАХОДЗЬЦЕ НА САЙТ WWW.SVABODABY.NET.**

**КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ АТРЫМЛІВАЦЬ PDF-ВЕРСIU ГАЗETY,
ПАВЕДАМЦЕ НАМ НА E-MAIL info@svabodaby.net ВАШ ЭЛЕКТРОННЫ АДРАС.**